

موقف هشتم

www.ketab.lrl

تحلیلی دیگرگونه از شش واقعه
همایش انصار، غصب خلافت، غصب فدک، خطبه فدکیه، تهاجم به خانه وحی، وصیت نامه الهی-سیاسی

من فاطمه هستم

نویسنده: سید محمد تقی قادری
 ویراستار: حسین کریمشاهی بیدگلی
 طراح جلد: استاد مسعود نجابتی
 صفحه آرائی: سید علی سادات
 ناشر: انتشارات نصایح
 نوبت چاپ: اول اسفند ۹۱
 دوم اردیبهشت و سوم خرداد ۹۲
 تعداد صفحه و قطع: ۲۳۴/وزیری
 شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۰۰/۰۰۰ ریال

سرشناسه:	قادری، سید محمد تقی، ۱۳۳۷.
عنوان و نام و پدیدآور:	من فاطمه هستم: تحلیل دیگرگونه از شش واقعه
مشخصات نشر:	قم - نصایح ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری:	۲۴۰ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۰۱۱-۰۱۲۴-۱۰۰/۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	چاپ قبلی: کوثر کویر، ۱۳۸۲.
موضوع:	فاطمه زهرا(س)، ۴۸ قبل از هجرت ۱۱ ق.
موضوع:	اسلام--تاریخ--۱۱ ق.
رده بندی کنگره:	۱۳۹۲ م ۸ ۲/۲/۲۲۷ BP
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۹۷۳
شماره کتابشناسی ملی:	۳۱۱۴۰۱۳

قم، خیابان آیت الله مرعشی نجفی(ره) (ارم)، پاساژ قدس، طبقه همکف پایین، شماره ۴۸
 تلف: ۷۸۳۴۹۴۹ - ۷۸۳۰۶۶۰ ن: (۰۲۵۱)
 تلف: ۷۷۴۶۲۹۱ کس: (۰۲۵۱)
 دفتر قم: خیابان شه ذاکوچ ه ۳۲، کوچه عسکری، پلاک ۹۱
 تلف: ۷۸۳۴۹۱۷ - ۸ ن:

زمینه‌ی مطالعه‌ی کتاب

کمتر از ده روز پس از رحلت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله شش واقعه‌ی تکان‌دهنده و بس شگفت و عبرت‌انگیز؛ هر یک از: «همایش انصار، غصب خلافت و فدک، خطبه فدکیه، تهاجم به خانه وحی و شهادت فاطمه علیها السلام» رخ داد؛ واقعه شش‌گانه‌ای که حکایت‌گر دو جنبش متقابل بود: از یک‌سو جنبش مهاجرینی چون ابوبکر و عمر قرار داشتند که خواهان تجدیدنظر و تغییر در سنت‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله از جمله نظام سیاسی اسلام بودند، سوی دیگر جنبش حضرت فاطمه علیها السلام قرار داشت که هرگونه تغییر و تجدیدنظر در سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله و نظام سیاسی اسلام را بازگشت به دوران جاهلیت و بدعت در دین می‌دانست و در مقابله با آن، از هزینه کردن جان تا رسیدن به شهادت دریغ نمی‌کرد.

استثنایی بودن وقایع شش‌گانه، به ویژه خطبه‌ی ماندگار حضرت فاطمه علیها السلام، موجب شده است که مورخان توجه ویژه‌ای به این وقایع داشته و در مقام ثبت و ضبط و نیز تحلیل آن برآیند. از همین رو می‌توان نویسندگان در این عرصه را به دو گروه تقسیم نمود:

گروه اول: نویسندگانی هستند که تنها به نقل واقعه و ثبت و ضبط دقیق آن اقدام نموده‌اند. این گروه، سنگینی تحلیل و برداشت از وقایع شش‌گانه و نیز شرح و تفسیر خطبه فدکیه را به عهده خوانندگان گذاشته‌اند. از جمله کتاب‌های

معتبر، كهن و نزدیک به واقعه كه از قرن دوم تا هشتم نوشته شده‌اند و تعداد آن‌ها به پنجاه اثر می‌رسد، عبارتند از:

«**الأموال**: ابو عبید ، م- ۲۲۴ هـ»؛ **المصنف**: «عبدالله بن محمد بن أبی شبیه الكوفي، م- ۲۳۵ هـ»؛ **انساب الاشراف**: «احمد بن يحيى بن جابر البغدادي»؛ **الامامة والسياسة**: «عبدالله بن مسلم بن قتيبة الدينوري، م- ۲۷۶ هـ» **بلاغات النساء**: «ابوالفضل احمد بن ابی طاهر، م- ۲۸۰ هـ» **تاريخ الامم والملوك**: «محمد بن جرير طبري، م- ۳۱۰ هـ» **السقيفة**: «ابوبكر احمد بن عبدالعزيز الجوهري، م- ۳۲۳ هـ» **ميزان الاعتدال**: «احمد بن محمد المعروف بأبي دارم، المحدث الكوفي م- ۳۵۷ هـ» **المعجم الكبير**: «ابوالقاسم سليمان بن احمد الطبراني، م- ۳۶۰ هـ» **معاني الأخبار**: «محمد بن علي بن الحسين الصدوق، م- ۳۸۰ هـ» **الشافعي في الامامة**: «الشريف المرتضى، م- ۴۳۶ هـ» **أمالى الطوسي**: «شيخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسي، م- ۴۶۰ هـ» **العقد الفريد**: «شهاب الدين احمد المعروف بابن عبد ربهم، م- ۴۶۰ هـ» **الاستيعاب في معرفة الاصحاب**: «ابو عمرو يوسف بن عبدالله بن محمد بن عبد الله، م- ۴۶۳ هـ» **مختصر تاريخ دمشق**: «علي بن الحسن المعروف بابن عساكر، م- ۵۰۷ هـ» **شرح نهج البلاغة**: «عبد الحميد بن هبة الله المدائني المعروف بابن ابی الحسن، م- ۶۵۵ هـ» **كشف الغم**: «ابوالحسن علي بن عيسى بن ابی الفتح الاربلي، م- ۶۹۳ هـ» **فرائد السمطين**: «ابراهيم بن مشايخ الذهبي المعروف بالجويني، م- ۷۲۲ هـ» **ابوالفداء**: «اسماعيل بن علي المعروف بابي الفداء، م- ۷۳۲ هـ» **تاريخ الاسلام**: «شمس الدين محمد بن احمد بن عثمان الذهبي، م- ۷۴۸ هـ» **مجمع الزوائد**: «الحافظ نورالدين علي بن ابی بكر الهيتمي، م- ۸۰۷ هـ» **لسان الميزان**: «الامام الحافظ شهاب الدين ابوالفضل المعروف بالعسقلاني، م- ۸۲۵ هـ» **مسند فاطمة**: «جلال الدين عبد الرحمان السيوطي، م- ۹۱۱ هـ» **كنز العمال**: «علي بن حسام الدين المعروف بالمتقي الهندي، م- ۹۷۵ هـ»

گروه دوم: در پنجاه سال اخیر رویکرد دیگری در میان نویسندگان و مورخین درباره شش واقعه پیدا شده و حساسیت ویژه و اهتمام خاص به تحلیل و ریشه-یابی وقایع شش‌گانه و شرح و تفسیر خطبه فدکیه پیدا کرده‌اند و هرکس تلاش کرده و سعی می‌کند که با نواندیشی و تلاش خود، آثاری گرانسنگ را در اختیار ارادتمندان حضرت فاطمه علیها السلام قرار دهد.

از جمله تلاش‌گران این دوره، علامه شهید سید محمدباقر صدر نویسنده کتاب «فدک»، علامه مظفر نویسنده کتاب «سقیفه»، علامه عسگری نویسنده کتاب «عبدالله سبأ»، علامه شیخ جعفر سبحانی نویسنده کتاب «الحجة الغراء» و علامه سید عزیزالله حسینی زنجان‌ی نویسنده «شرح خطبه حضرت زهراء علیها السلام» می-باشند.

با این همه تلاش و کار عظیم و گسترده‌ای که از ناحیه پژوهش‌گران پیرامون شش واقعه انجام گرفته است، جای کتابی که وقایع شش‌گانه را یک‌جا مورد تحلیل قرار داده و به همه پرسش‌های پیرامون هر واقعه پاسخ داده باشد، کاملاً خالی بود.

اثر حاضر به همین انگیزه سامان یافته است تا وقایع شش‌گانه را همراه با شرح و تفسیر خطبه فدکیه در یکجا و با تحلیل کامل متفاوت و به روز تقدیم خوانندگان ارادتمند به حضرت فاطمه علیها السلام نموده باشد. در پایان تذکر چند نکته لازم است:

۱. ویژگی مهم این کتاب، آموزشی و تحلیلی بودن آن بر مبنای پژوهش‌های تاریخی است و برای این که متن آموزشی باورپذیرتر باشد، در قالب هفت گزارش و هر گزارشی با پرسش‌ها و پاسخ‌های تحلیلی تدوین گردید و پیش از تدوین کتاب، مراحل شش‌گانه‌ی واقعه در مجامع علمی حوزه و دانشگاه و همچنین شبکه‌ی جهانی ولایت به بحث گذاشته شد تا به پختگی لازم برسد، ولی در عین حال با نقد عالمانه‌ی شما به کمال مطلوب خواهد رسید.

۲. از آنجایی که خطبه‌ی فدکیه دارای مضامین بلند و معارف پیچیده است، برای روان‌سازی آن نخست متن خطبه به بیست و دو محور تقسیم و پس از توضیح لغات مشکل، به شرح تفصیلی پیام‌های هر محور پرداخته شده است و قطعاً با فاصله‌ای که بین فهم ما و محتوای عمیق خطبه وجود دارد، نخواهیم توانست حق مطلب را آن‌گونه که هست بیان نماییم؛ ولی با هم‌فکری و نقد عالمانه‌ی شما می‌توان این فاصله را کم کرد.

۳. تمام تلاش نویسنده بر آن بوده است که با تحلیل همه‌جانبه، سیر منطقی تحول شش‌گانه‌ی نهضت از آغاز تا پایان را نشان دهد تا مطالعه ورودی کتاب با خروجی کاملاً متفاوت باشد و خواننده بداند چه مسائل تلخ و تکان‌دهنده‌ای در مدت کوتاه پس از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله گذشته است و بتواند با پیام‌ها و عبرت‌های رافعه آگاهی پیدا کند. امید است این تلاش ناچیز مورد توجه حضرت فاطمه‌ی زهرا علیها السلام قرار بگیرد.

سید محمدتقی قادری

۱۳۹۱/۱۱/۲۶

www.ketab.ir

فهرست مطالب

گزارش یکم: همایش انصار:

- چرا انصار اقدام به برگزاری همایش نمودند؟ ۱۶
- چرا انصار ادعای رهبری بعد از پیامبر را داشتند؟ ۲۰
- چرا همایش انصار به شکست انجامید؟ ۲۲
- همایش انصار در سقفه چه دستاوردی برای انصار داشت؟ ۲۴
- گزارش دوم: غصب خلافت:

- ابوبکر و عمر چگونه از همایش انصار آگاه شدند؟ ۳۲
- چگونه ابوبکر توانست اداره همایش را در اختیار بگیرد؟ ۳۴
- آیا غصب خلافت یک اتفاق بوده است؟ یا توطئه؟ ۳۷
- چرا شهروندان مدینه با غصب خلافت مخالفت نکردند؟ ۴۵
- خلافت ابوبکر چگونه تثبیت شد؟ ۴۸
- چرا امام علیه السلام از پیشنهاد عباس بن مُطلب استقبال نکردند؟ ۵۳

گزارش سوم: غصب فدک:

- چرا ابوبکر فدک را غصب نمود؟ ۶۴
- ابوبکر با چه توجیه شرعی فدک را غصب نموده است؟ ۶۷
- اشکالات حقوقی و شرعی غصب فدک چیست؟ ۶۸
- فدک چگونه در اختیار حضرت فاطمه علیها السلام قرار گرفت؟ ۷۰
- چرا پیامبر فدک را در اختیار حضرت فاطمه علیها السلام قرار داد؟ ۷۱
- اقدامات حضرت فاطمه در برابر غصب فدک چه بوده است؟ ۷۲

گزارش چهارم: خطبه‌ی فدکیه:

- ۸۰..... چرا فاطمه علیها السلام خطبه فدکیه را ایراد کردند؟
- ۸۳..... چرا مهاجر و انصار از فاطمه علیها السلام حمایت نکردند؟
- ۸۶..... آیا حضرت فاطمه علیها السلام به امام علی علیه السلام اعتراض کردند؟
- ۸۸..... راز ماندگاری فدکیه چیست؟
- ۹۲..... چرا خطبه فدکیه «مسجّع» است، نه نثر؟
- ۹۲..... چرا در خطبه فدکیه به واقعی غدير استناد نشده است؟
- ۹۵..... از نظر سند خطبه فدکیه تا چه میزان اعتبار دارد؟
- ۹۶..... راویان خطبه فدکیه چه کسانی هستند؟

گزارش پنجم: شرح خطبه‌ی فدکیه:

- ۱۰۹..... پیام‌های ایراد خطبه چیست؟
- ۱۱۲..... پیام‌های شکر و مدح و تعال چیست؟
- ۱۱۵..... پیام‌های توحید و ذات صفات و افعال چیست؟
- ۱۱۹..... تفاوت پیامبر اسلام با انبیاء دیگر چیست؟
- ۱۲۱..... فلسفه بعثت پیامبر اسلام چیست؟
- ۱۲۵..... مسئولیت انصار چیست؟
- ۱۲۷..... ویژگی‌های قرآن چیست؟
- ۱۲۹..... فلسفه احکام چیست؟
- ۱۳۷..... پیام‌های اخلاقی خطبه فدکیه چیست؟
- ۱۳۸..... ویژگی حضرت فاطمه علیها السلام چیست؟
- ۱۳۹..... ویژگی رسول خدا چیست؟
- ۱۴۱..... شیوه‌های تبلیغی پیامبر چه بوده است؟
- ۱۴۴..... سیمای جزیره العرب پیش از بعثت چگونه بوده است؟
- ۱۴۶..... مشکلات پیامبر صلی الله علیه و آله چه بوده است؟
- ۱۴۸..... راه‌های عبور از مشکلات چگونه بوده است؟
- ۱۴۹..... ویژگی امام علی علیه السلام چیست؟
- ۱۵۰..... فرصت‌طلبان چه خصوصیتی داشتند؟

- ۱۵۲ ..... راز انحراف انصار و مهاجر چه بوده است؟
- ۱۵۶ ..... دلایل محکومیت ابوبکر چیست؟
- ۱۶۱ ..... دلایل محکومیت انصار چیست؟
- ۱۶۵ ..... علت سکوت انصار چیست؟
- ۱۶۹ ..... پیش‌گویی حضرت فاطمه علیها السلام در خطبه فدکیه چیست؟
- گزارش ششم: تهاجم به خانه‌ی وحی:
- ۱۷۴ ..... تهاجم به خانه وحی در چند مرحله انجام گرفته است؟
- ۱۷۸ ..... راز آتش افروزی سران سقیفه چه بوده است؟
- ۱۸۱ ..... راز حمایت حضرت فاطمه علیها السلام از ولایت چه بوده است؟
- ۱۸۳ ..... آیا گزارش تهاجم، در منابع تاریخی اهل سنت نقل شده است؟
- ۱۹۲ ..... آیا در منابع رحلی اهل سنت راویان تهاجم مورد تایید می‌باشند؟
- ۱۹۵ ..... مجازات سران سقیفه چیست؟
- ۱۹۸ ..... طرفداران سران سقیفه تهاجم را چگونه توجیه می‌کنند؟
- ۲۰۶ ..... چرا طرفداران سقیفه تهاجم را توجیه می‌کنند؟
- ۲۰۷ ..... گزارش تهاجم در منابع شیعه چگونه آمده است؟
- گزارش هفتم: وصیت‌نامه اهل بی‌تاسی:
- ۲۱۴ ..... چرا حضرت فاطمه علیها السلام عذرخواهی ابوبکر و عمر را نپذیرفتند؟
- ۲۱۶ ..... خطبه در جمع زنان انصار در چند محور ایراد شده است؟
- ۲۱۸ ..... چگونه امام علی علیه السلام به این وصیت‌نامه عمل نمودند؟
- ۲۲۲ ..... واکنش مردم در برابر دفن شبانه چه بوده است؟
- ۲۲۵ ..... واکنش ابوبکر و عمر چه بوده است؟
- ۲۲۵ ..... واکنش امام علیه السلام در برابر ابوبکر و عمر چه بوده است؟